

החופרים בחורבת.

הארכיאולוגיה של ארץ ישראל 200 ע"י וויליאם אולברייט. עם עובד (2.150 ל"י).

כדי לצייר משלחת ארכיאולוגית זקוקים לנסף. לנסוף נאה בדרך כלל, קובע וויליאם פוקסול אולברייט, אמריקאי בן 60, שניהל משך 17 שנה את בית הספר האמריקאי לחקר המזרח בירושלים, והמ"שמש, כעת, פרופסור ללשונות שמיות באוניברסיטת ג'ורג' הופקינס בארה"ב. הפתרון: מימון על-ידי יחידים נדבנים, מוסדות מעוניינים וקרנות ממשלתיות. אחר שגוייס הכסף, יוצאים אנשי המשיח, לחת, בוחרים במקום התפירה ולעתים קרובות למדי (לכיש, שכם, יריחו) מצליחים לגלות, מבין החורבות, הוכחות רבות ערך לעובדות תנ"כיות, למאורעות תרבותיים, כלכליים ומדיניים במרחב הישן, לסגנוני חיים בכנען הקדומה, בירושלם, בממלכת החשמונאים.

בטי גרייבל וזמקה ב"שדרת השעשועים" הכשרון נעוץ בגללים

קולנוע

סרטים

בגדד

סרטו של הבמאי צ'ארלס לאמונט מתרחש בבגדד הוליוודית ביותר, בה מסתובבת מורין אהרה, בתפקיד נסיכה יפה, בבגדים רחבי מחשוף, פוצחת פיה בשיר, מדברת שיה מורחבי כביכול, משתפת בהרפתקאות בצוותא עם בחורים חסונים כפול קריסטיאן, וינסנט פרייס, ג'ון סאטון, ג'ף קורי, עומדת מספר פעמים על סף מיתות משונות, ניצלת תמיד וברגע האחרון.

בגדד הוא סרט הוליוודי אופייני שבו אופייניים. איש אינו מתיחס אליו ברצינות, כמובן. משום כך איננו יכול לשעמם אף אחד.

שלוש יקרות

שלוש יקרות מתואר בסרטו של צ'ארלס לאמונט של דבר הוא אחד המאירעות המעציבים ביותר בשטח הקולנוע בעת האחרונה. חלקה השני של המימרה שהצפתים יודעים לעשות סרטים טובים. אבל כאשר סרט צרפתי רע, הריהו גרוע שבגרועים מצא כאן הוכחה נאמנה ביותר.

כאשר שרי (דניאל דרייה), נערה חמור דה, שמקצועה הוא משיכת תיירים למראות קוביסטוסים פריזאיות, תמורת אחוז מסוים מהפסדיהם, נוספת בפח שטר מנת לה המשטרה, היא מוליכה שולל את הבלש האוסר אותה, מבטיחה לו לשנות את מקצועה למשהו הגון יותר, מקבלת שחרור ומסכימה, תמורת סכום קטן, להעמיד פנים שהיא ארושתו של נער בן עשרים המנסה להחליץ מן השידוך שמצאו לו הוריו.

את העלילה האווילית ברו שתי מכונות כתיבה אנושיות: קומפאניו וסובאוראן, המספקים את מרבית התסריטים המשעממים והאוויליים ביותר של הקולנוע הצרפתי. אף על פי שהם מצליחים למדי בצרפת, אין להם סיכויים של ממש לזכות באהדת הקהל הישראלי, לא מפני שאין קהל זה נוהה אחרי סרטים קלוקלים, אלא משום שהתרגל לסגנון הוליוודי.

שדרת השעשועים

בטי גרייבל מתחילה את שדרת השעשועים כרקדנית במסבאה זולה ופרועה בשקאנו של סוף המאה הקודמת. היא רוקדת רקוד זול ואידיוטי בתלבושת מינימאלית ביותר שהצנזורה ההוליוודית מרשה להיראות בה. בהמשך הסרט מנסה ויקטור מצאיר למד אותה לנהוג כרקדנית הגונה, ללבוש שמלות צנועות יותר, לשיר שירים "מתוקים". לפי הסרט יש להאמין שבגלגולה השני היתה גרייבל מוצלחת יותר, אבל שדרת השעשועים משיג את ההיפך מזה: הכל נוכחים שגרייבל היא הרקדנית הזולה המצוינת ביותר בהוליווד. כל נסיון להגן עליה נידון מלכתחילה לכשלון, כשם שכל נסיון להוציא ממנה מחשק של ממש לא יעלה יפה.

גרייבל היא כשרונית, ואף על פי שחלק גארי של כשרונה נעוץ בגליה, אין להכחיש שהיא יודעת לזכר בריקוד מין רמזים גלויים, ובהצלחה רבה. לשיר היא יודעת פחות מזה, לשחק אינה יודעת כלל ופניה אינם מכוערים. בסך הכל, יצור

נחמד למדי, אם כי לא מן המענינים ביותר. שדרת השעשועים כולה, מתחילתו עד סופו הנו גרייבל. העלילה, על אודות בעל המסבאה (פיל האריס) ושותפו (ויקטור מצאיר) ועוד פרצופים שונים, אינה באה אלא לשמש קישוט לואי לגרייבל. האריס ומצאיר רבים עליה, מרמים איש את רעהו, מנסים להשיג את ידה. מצליח אחד מן השניים. מי? זאת, כמובן, מיותר להגיד.

אפשר לטעון שגרייבל אינה כוכב משריח עד כדי שיהיה זה מוצדק להקדיש לה סרט שלם. בכל אופן, אם הוחלט לעשותה מרכזו של סרט, מן הראוי היה לתת לה עלילה יותר מקורית, יותר עליוזה ופחות שיגרתי. שדרת השעשועים הוא מעין פסטיבל בטי גרייבל; אוהדיה יקבלו אותו ללא היסוס, אפילו שוגאה יוכלו לעמוד על כמה ממעלותיה העיקריות: טמפרמנט חוסס המחפה על מגרעות רבות, גוף מושלם ואישיות קולנועית ממדרגה ראשונה.

עלי הזהב

ההיסטוריה האמריקאית היא מענינת ורומנטית. היא מקור לא אכזב ליצירות

מורין אהרה ב"בגדד" המחשוף מגיע לעיראק

אמנות. כי אמריקה היא יותר ממדינה: זהו חלק תבל רחב ידיים, רב אוכלוסיה, נופים ואקלימים. הסרט האמריקאי שאב מן העבר של המדינה כמה מן הנושאים המוצלחים ביותר. הדוגמאות הבולטות ביותר: בהולד אומה (1919), סרטו ה"גדול של גריפית על מלחמת האזרחים, שייירת הקרונות (1925) סרטו של קרוז על כיבוש המערב הרחוק. אך אלו הן דוגמאות בודדות; הגישה הרווחת בה לימוד ההיסטוריה האמריקאית היא ל"דוית ביורה. עלי הזהב הוא דוגמה אופינית.

הנושא עצמו הוא מענין עד מאד: שדות ושוקי הטבק בדרום ארצות הברית, המצאת מכונה לגלגול ואריזת סיגריות שגרמה למהפכה בהרגלי העישון בעולם, דחקה את הסיגר מן השוק. סיפורו של טראסט סיגריות גדול שבלע את כל המתנגדים, מלחמת הממשלה האמריקאית בטרסטטים הגדולים ונצחונה. כל אלה משמשים רק רקע לרובע אהבה שיגרתי נגודש המורכב מגארי קופר, לורן באקאל, פאטרישיה גיל, ג'ק קארסון. האדונים וארנר, שהפיקו את הסרט,

עוזב את עיר הטבק כשם שהגיע אליה: בחוסר כל.

בקצרה

תפוס את הרוצח — לאחר פרנקי שטיין ודראקולה הערפד, מגיע תורו של בוריס קארלוף להתראות פנים אל פנים עם אבוס וקוסטלו. מסכת. נהג בעז אמביציות — רד סקלטון מוכיח שאוסף בדיחות אקראי, תהינה טובות כאשר תהינה, אינו יכול להחזיק סרט של ממש. סקלטון, כנהג מוגנת שלומיאל, מגוים בשלומיאליותו, הופך את הדמות לבלתי אמיתית.

קדלה לברכה — ברכה לבטלה הוא סרט התעמולה המשעמם הזה. שילוב של נושאים רחוקים זה מזה: כיבוש השמי"מה, הצגת בובות, פני הארץ כיום, בכ"ל חסר טעם, ריח, סדר וענין.

המסע לקייפטאון — על אניה נזי אשת נפט מתנחלים קברניט ג'ורג' אירי לנו ומכונאי ראשי ברודריק קרופורד על אהבתה של ג'ון דרו. משחק משובת, וגם התצלומים באניה הרעועה מאד מעניינים, חבל רק שגם התסריט רעוע.

מה הוא כתב שם?

אדברה וירחה לי (181 ע"י) — אבי רחם קריב — עם עובד (300 פרו). בספרייה העירונית ובבית אחד העם, שני מרכזי הקריאה של הנוער הלומד בתל-אביב, עמלו הספרנים בכינון תורים. המצרך: חמשה מאמרים, שקיבצו בס"פרון ירוק עטיפה, של אברהם קריב, עורך הוצאת הספרים של ההסתדרות — עם עובד.

הסיבה: מלבד השיעמום הכבד שלי מוד ספרות השכלה מטיל באלפי תלמידי החלטי העז קריב וקבע, כי ה"סופרים העבריים למיניהם, במאה ה"19 ובראשית המאה ה"20, לא שיקפו את המציאות היהודית בגולה, ובמיוחד: מזרח אירופה — מרכז היהדות עד לגדול.

כאיוב בשעתו לא יכול קריב להתאפק יותר, החליט לומר את אשר בסי, כדי להקל מעל עצמו. מטרתו הראשית: מגדלי מוכר ספרים, שסילף, השפיל והבוה את דמות היהודי המזרח אירופי.

קריב מפריך את כל בניין השנאה העצמית היהודית הממלאת את כתביו של מגדלי ומביא בכך נימוק משכנע נוסף לשינוי יסודי בתכנית לימודי הספרות בבתי הספר במדינה.

אך לא איש כקריב יסתפק בספרון אחד. מתכונותיו לעתיד (המגובלות על ידי מחסור הנייר): התקפה רבתי על י"סוף בורג, הסופר העברי שונא-הגולה, ש"נרצה ביפו במאורעות תרפ"א.

ספרים בסתר

אויבי הנוער (127 ע"י) — ד"ר מרדכי זיידמן — ניומן (450 פרוטות).

עגבת, זיבה, כיב רך, גרעינועט — ארבע מחלות מין נפוצות, מדבקות, הרסניות שירפוינן נפוצ קל לאחרונה — בזכות הפניצילין הכל יכול. במיאורו המקיף מנתח הד"ר זיידמן את גורמי המחלות, התהותן, השמירה בפניהן.

רבים, במיוחד בני נוער, הנפעעים במחלות, מתביישים בתחלואתם, נמנעים מריפוי, סובלים בסתר, מדביקים את סביבתם, מורישים את המחלה לילדיהם. ניתוחו הענייני והבהיר של ד"ר זיידמן מסתפק בקביעת עובדות בלבד, בפירוט מצע מנעי מניעה מהדבקות. אין הוא תובע צעד מנעי, יסודי ומוכרח המציאות: הסברה מינית מתאימה.

הספרים על דבר הזונות, החובבות למיניהן, מתעלמים מהעובדה, כי נוער הרוכש את השכלתו המינית מקונטרסים קלוקלים, מתברלים בורים, מחוייב להיגרר ליחסי מין נסיוניים בהזדמנות הראשונה, מהנה בכך טרף נוח לחידקי המחלות ומתגיהן.